
1 / 4

đất, cây cối hoa màu thu hoạch được dồn bù... từng số tiền hai anh chị được nhận là hơn 200 triệu đồng. Số tiền 64 triệu đồng bị giới thiệu để “cố cố” cho đến khi nào được nhận đất giải dân, anh chị được nhận hơn 140 triệu đồng.

Chị Lan than thở: “Vợ chồng em nhận tiền bù từ năm 2007. Toàn bộ ruộng đất đã giao cho dân, thành ra hai vợ chồng rơi vào tình trạng thất nghiệp. Nhìn ruộng bỏ hoang mà thất vọng. Vợ chồng, nhà cửa cũng đã bàn giao rồi, bây giờ phải đi thuê... Gần như xã này, đổ vào rơi vào hoàn cảnh như chúng em thôi!”

Anh Diên, chị Lan còn may mắn vì chồng đã bàn giao cho dân nên vẫn còn được ở trong căn nhà cấp 4, dù đã cũ kỹ. Nhưng trong hợp đồng đã bỏ nhà, nông dân phải sống trong những căn lều được dựng tạm, lập xép...

Lần kia nhà anh Diên là nhà của anh Trưởng Công Tình và chị Hoàng Thị Đào. Trúng vào căn nhà lập xép được dựng tạm, chị Đào không giữ được nước mặt: “Gia đình chúng tôi tuân thủ quy định của nhà nước, chấp nhận tháo dỡ nhà để trả đất cho dân. Thế nhưng, đã mấy năm trôi qua, đất giải dân chưa thấy, hàng ngàn nông dân phải sống trên màn trướng chiểu đất, vì giới thiệu nhà đất đã trở lại xã, nhà cũng đã đổ rồi... Chúng tôi phải sống cái nhà bấp bênh làm nhà tạm. Có mỗi khi trời mưa gió hay đài báo bão, cả đêm phải thức chong chong vì sợ nhà sụp...”

Nhưng nông dân xóm 7 như gia đình anh Diên, anh Tình... đều cùng tình trạng bị thu hồi toàn bộ đất nông nghiệp (bao gồm đất trồng lúa, đất đai, đất trồng cây lâu năm, đất vườn) và đất thổ cư. Đây là những nông dân thuần nông, không có nghề phụ.

Từ khi đất đai, nhà cửa bị thu hồi, không có nghề nghiệp, không nhà ở, hàng ngàn nông dân xã Thạch Hòa rơi vào tình trạng “nhảy dù”, “đánh cược bái hủ pháp”. Theo tính toán của anh Diên, với hơn 200 triệu tiền bù, anh chị đã làm căn nhà cấp 4 trên đất tái định cư mới. “Từ năm 2007 đến nay, gần 3 năm đã trôi qua mà đất giải dân, tái định cư vẫn chưa có mặt bằng bàn giao cho nông dân, chúng tôi vẫn phải ăn, phải sống!” Mỗi ngày, anh chị tiền tiền “cố cố” tiền hơn 140 triệu được nhận bù để nuôi 4 khẩu ăn trong gia đình, đến nay đã gần như kiệt.

Anh Diên tâm sự: “Đầu mùa sinh, chúng tôi phải ‘khai hoang’ bái hủ pháp chính ruộng vườn trước kia. Nhìn vợ chồng, ruộng đất bỏ hoang cho nước, trong khi phải ngồi chờ, nhà nông xót lắm. Đành cấy tạm, cấy chui được ngày nào hay ngày đó, chồng nào dân đất đất lý mặt bị ngửi thì thôi...”

Người thu “không chính thức” của nông dân Thạch Hòa bị thu hồi đất, đây là trạng thái trên các thửa ruộng cũ. Đất vườn trước kia nay đã bỏ hoang vùng, bà con vào trồng sắn “chui”. “Chúng tôi phải thức dậy từ sáng để chui vào đó trồng sắn. Nhieu cán bộ dân ngăn không cho nông dân trồng, rau củ vạ lên được cao thì họ đem đi đốt” - chị Lan than thở. Nhưng lúc “nông nhàn”, chị Lan, anh Diên... lại đi làm thuê, làm mướn kiếm tiền vài chục ngàn đồng.

Tình trạng nói trên không phải của riêng thôn 7, mà các thôn 3, thôn 6, thôn 5... xã Thạch Hòa - những thôn nằm hoàn toàn trong địa bàn quy hoạch của dự án khu công nghệ cao Hòa Lạc, nông dân bị thu hồi toàn bộ đất đai, vợ chồng, nhà cửa. Chưa có nhà tái định cư, không việc làm, không ruộng đất, họ “sống nhờ” trong chính ngôi nhà của mình, cuộc sống trong chính mảnh vườn thửa ruộng cũ. Tiền bù, theo thời gian đã tiêu tốn hết.

“Đầu chúng tôi lo lắng nhất là con em mình về sau sống cái gì để mưu sinh? Chúng tôi không có nghề, đất nông nghiệp đã bị thu hồi, chỉ còn ngày còn lại, phải làm thuê, làm mướn để mưu sinh. Lo nhất là tôi như...” - anh Tình chán nản.

Gia đình anh Tình có 5 khẩu. Dự án con gái lớn của anh đang học đại học ngoài Hà Nội. Số tiền bù anh được nhận hơn 500 triệu đồng, thế nhưng, chi phí cho các con, cho cả gia đình

cũng chẳng còn là bao. Trong khi đó, chị Đào (vợ anh) đang mất phần lớn thu nhập không có tiền đi mua thuốc. Anh Tình rồi nói: “Đúng thì nói như thế, nhưng giờ đâu có tiền. Không có ruộng, mỗi ngày phải đi mua gạo, thì có nói cũng là...”

Chị Lan thì thở dài: “Cháu nhà em đang học lớp 4 ở trường tiểu học Thạnh Hòa. Chị sống, đến khi cháu lên lớp 2, không biết có trường nào nhận vào không, vì bây giờ chúng em không biết mình có học được ở đâu, do ai quyết định. Nghe nói, người ta không nhận học sinh trái tuyến ở vùng này sang vùng kia, mà có nhận thì học phí cao lắm...”

Hoang mang...

Trao đổi với VietNamNet, ông Đặng Ngọc Hùng, chủ tịch Ủy ban Nhân dân xã Thạnh Hòa cho biết: Thạnh Hòa là xã biên thuỳ phía đông của huyện Tuy Phước tỉnh Bình Định. Huyện có diện tích đất nông nghiệp 1,000ha; diện tích khu công nghiệp cao Hòa Lạc trên 650ha; ngoài ra các diện tích khác còn có 400ha. Tổng diện tích đất nông nghiệp của xã Thạnh Hòa trên 2,000ha, trong khi đó, tổng diện tích của xã Thạnh Hòa trên 3,300ha, với 2,700 hộ dân. Theo thống kê, xét về diện tích, trong số hơn 2,000ha đất nông nghiệp thì 60-70% là đất nông nghiệp, đất canh tác lúa nước.

Diện tích 30% còn lại, rơi vào đất nông nghiệp 1A được chuyển đổi thành đất trồng cây lâu năm. Thời điểm trước khi nông nghiệp 1A chuyển đổi, hàng ngàn công nhân làm việc tại nông trường này sống bằng tiền thu hoạch chè. Khi diện tích xây dựng ĐHQG HN được quy hoạch tại đây, hàng ngàn công nhân này phải rời bỏ đất đai và tìm kiếm việc làm mới, đến bù là 20 triệu đồng/1,000m².

Con đường đất đỏ dẫn ra khu trồng chè của nông trường cũ ngoằn ngoèo, phải vượt qua con suối ngập nước bánh xe máy. Thời điểm nông trường biên thuỳ, nhiều công nhân bắt đầu đi tìm việc làm mới, bám lấy đất đai để sinh sống. Tuy nhiên, nhiều người đi xa, nhiều người vẫn còn bám lấy ruộng chè cũ kỹ, với hy vọng “vớt vát” được chút lợi nhuận.

Khi còn tiền, nông trường chè là nơi mua sắm của hàng trăm lao động thu nhập 10, xã Thạnh Hòa. Trên con đường đất đỏ ra khu trồng chè, tôi bắt gặp nhóm thanh niên đang chờ đợi xe chè, đóng chè vào bao tải. Tôi chờ đợi trong bụi cỏ, 19, 20, nhiều thanh niên vẫn bắt đầu vào bụi cỏ lao động.

Chủ tịch xã Thạnh Hòa thừa nhận: “Chính sách hỗ trợ việc làm cho nông dân biên thuỳ ruộng đất không giải quyết được tình hình thực tế. Đa số lao động trong bụi cỏ lao động từ 50 tuổi trở xuống đều không xin được việc vì rất khó đào tạo người mới!”

Ông Hùng cho hay, với hơn 2,000ha đất nông nghiệp, gần 2,000 hộ trên tổng số 2,700 hộ dân của xã Thạnh Hòa thu nhập từ đất đai sang khu tái định cư mới. Tuy nhiên, khi được hỏi lý do tại sao, gần 3 năm trôi qua mà vẫn chưa có khu tái định cư giao cho người dân, ông Hùng giải thích: “Vì diện tích vẫn còn bị treo, mà nguyên nhân ‘treo’ là do... diện tích làm đường cao tốc Láng-Hòa Lạc!”

Hơn 2,000ha đất nông nghiệp biên thuỳ, hơn 2,000 hộ phải di dời sang vùng đất mới. Theo thống kê, khu đất giãn dân vẫn còn đang chờ đợi “giải phóng mặt bằng” với tình hình rách nát theo năm tháng. Có tới 2/3 tổng số người dân trên địa bàn xã Thạnh Hòa đều cùng tình trạng như nhau, nên có lẽ Thạnh Hòa sẽ “cháy” nhà trọ.

Vì sao cho đến giờ, hàng ngàn người dân đã hy sinh cho công cuộc hiện đại hóa lại đang phải sống như những kẻ “tên không” trên chính quê hương của họ?

Phản hồi về bài viết nói trên, một đồng chí giữ tên Văn Đình An viết:

“Không chỉ riêng khu công nghiệp cao Hòa Lạc, hàng trăm khu công nghiệp khác cũng đang rơi vào tình trạng tương tự. Gần khu công nghiệp cao Hòa Lạc là khu công nghiệp Liên Sơn tỉnh Hòa Bình, cũng đang có tình trạng tương tự. Hàng ngàn người dân đói nghèo được cha ông để lại cho vài ngàn m² đất và sinh sống. Thời Ủy ban Nhân dân tỉnh Hòa Bình cho quy hoạch

khu công nghiệp Lũng Sến, 4-5 năm nay nhiều gia đình đã bàn giao đất cho khu công nghiệp, nhưng đất tái định cư không có. Đất quy hoạch nông nghiệp họ t v n b hoang, làm n i h t đông lý t ng cho b n tiêm chích ma túy. Nhiều người dân tr c đây còn có thu nhập từ cây qu trong v n nay ch ng có vi c gì làm. Bây giờ nhiều gia đình ở đây còn có chút l ng họ (vì tr c đây họ là công nhân nông tr ng ch), nhưng mai đây con cái họ sẽ sống b ng gì? Đất thu họ i v i giá vô cùng rẻ m t, thu họ i đất của dân rồi i i kinh doanh cho thuê.”

Đ c gi tên Nguyễn Quang viết: “Đi u đáng buồn là tình tr ng nh bài viết trên họ u nh có i nhiều u n i, vi c di dân, di chuyển n i i của dân ch là m t k h ch chung chung đ l y đ t, gi i phóng m t b ng, ch ng có đi u ràng bu c nào trong cam k t khi th c hi n đ án v th i gian, v thi t h i kinh k , v quy n l i và nghĩa v của nhà n c, ch đ u t ; vì v y ch ng i dân là thi t thời. Có đ án ra quân r m r , có c c ng ch xong 4 năm sau đ t v n b tr ng h c s đ ng sai m c đích ban đ u, th mà ch ng ai ch u trách nhi m...”

Đ c gi tên Nguyễn Anh Minh, Hà Nội i viết: “Theo quy đ nh của luật đ t đai, đ t c p cho đ án do nhà n c c p n u sau 12 tháng mà đ án đó không th c hi n...” thì b nhà n c thu họ i l i đ t. Các đ án KCN cao Hòa L c và tr ng ĐHQG n m ph n l n trên đ a bàn xã Th ch Hòa (huy n Th ch Th t), ph n l n đ t đai của các đ án đ u thu c quy n s họ u của dân qua bao th h . Ng i dân vì s phát tri n của đ t n c mà giao đ t cho nhà n c đ c p l i cho các đ án, đ i l i nhà n c c p đ t tái đ nh c cho dân xây nhà và làm ăn sinh s ng. Th nh ng đã 3 năm trôi qua các đ án đó không đ c tri n khai, dân cũng ch a đ c c c p đ t tái đ nh c , v y là các ch đ án đã vi ph m các đi u kho n. V y, căn c theo luật đ t đai nhà n c ph i thu họ i đ t tr l i đ t cho dân và đ n bù nh ng thi t h i cho dân đó là l công b ng. Theo tôi, khi các ch đ án vi ph m luật đ t đai, vi ph m các đi u kho n.... thì ng i dân có quy n bác b các cam k t, có quy n s đ ng h p pháp l i đ t đai của mình...”